

برنامه نجات گردشگری مصر

مصر به مدت ۸ سال از انقلاب ژانویه ۲۰۱۱ تا سال ۲۰۱۷ با بحران‌های اقتصادی و سیاسی همراه بوده است. از سال ۲۰۱۷ با تصویب «برنامه اصلاحی» در بخش‌های مختلف اقتصادی به‌ویژه صنعت گردشگری در زمینه بهبود زیرساخت‌های گردشگری و احیا و ترمیم بخش‌های مختلف صنعت گردشگری و به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌ها، صنعت گردشگری این کشور به رشد و توسعه چشمگیری دست یافت. بعد از رسیدن مصر به ثبات سیاسی و اقتصادی و دست یافتن به امنیت نسبی، بازارهای گردشگری آن نیز رونق یافت. رکورد بیشترین میزان گردشگر خارجی ورودی به مصر در سال ۲۰۱۰ با حدود ۱۴/۵ میلیون نفر به ثبت رسید. پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۹ این رقم به ۱۵ میلیون توریست خارجی برسد.

مصر هشتمین کشور دارای جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی در جهان با قومیت‌ها و مذاهب گوناگون و یکی از مقاصد مهم گردشگری خاورمیانه و شمال آفریقا به شمار می‌آید که دارای تنوع بسیاری در بعد تاریخی، فرهنگی و طبیعی است. این کشور علاوه بر جذب گردشگران فرهنگی، تفریحی گردشگران دینی بسیاری را به خود جذب می‌کند. تعداد گردشگران خاورمیانه و شمال آفریقا در سال ۲۰۱۷ معادل ۸۰ میلیون نفر بوده و این بالاترین رقم بعد از بهار عربی ۲۰۱۱ است. تعداد گردشگران دولت‌های خاورمیانه در ۲۰۱۸ حدود ۴ درصد افزایش یافت و مجموع آنها به ۶۰ میلیون رسید که نسبت به سال گذشته ۲ میلیون افزایش یافته است. در شمال آفریقا میزان رشد گردشگران خارجی ۱۰ درصد بوده است که این رشد در درآمد حاصل از گردشگری ۴ درصد بوده است. نزدیک به ۲۳ میلیون گردشگر به این منطقه سفر کرده‌اند که حدود ۲ میلیون نسبت به سال گذشته افزایش یافته است.

مصر برنامه اصلاحی به‌منظور «تنظیم بازار گردشگری» در کشور تصویب کرد و هدف از این برنامه احیای وضعیت گردشگری به‌عنوان یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد مصر و منبع اصلی درآمد ارزی بوده است. برنامه اصلاحی این کشور در سال ۲۰۱۸ موجب رشد اقتصادی شد که تاثیر مثبتی بر بخش‌های مختلف اقتصادی مصر داشت. صنعت گردشگری یکی از این بخش‌هاست که رشد چشمگیری داشته و بر رشد اقتصادی تاثیرگذار بوده است. این اصلاحات اقتصادی در پنج زمینه شامل کاهش وابستگی به درآمدهای حاصل از تولید و فروش گاز و برق (انرژی)، اعمال مالیات ارزش افزوده، اعمال محدودیت مالی اعتباری (سقف واریز و برداشت نقدی) برای اشخاص حقوقی و شرکت‌های واردکننده کالاهای غیرضروری، تاسیس شورای ملی جذب سرمایه‌گذار و در انتها کاهش خطرات امنیتی منطقه‌ای و محلی برای جذب توریست صورت گرفت که با بهبود بازار سرمایه‌گذاری، صادرات کالا و بخش گردشگری در مسیر رشد مثبت قرار دارند. در سال ۲۰۱۸، اقتصاد مصر ۴/۸ درصد رشد داشته و این رقم در سال ۲۰۱۷ حدود ۳/۹ درصد بوده است.

میزان تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۷، حدود ۵/۲۶۵ میلیارد دلار بوده و در سال ۲۰۱۸ به ۸/۳۰۷ میلیارد دلار رسیده است. رشد گردشگری در مصر از سال ۲۰۱۷ آغاز شده که براساس سه محور کلی «رشد گردشگری در مصر در سال ۲۰۱۷»، «فعالیت‌های راهنمایان گردشگری» و «حل بحران‌های خطوط هوایی و تحولات در گردشگری هوایی مصر» می‌توان آن را بررسی کرد. درآمد گردشگری مصر در سال ۲۰۱۸ معادل ۴/۱۱ میلیارد دلار بود که نسبت به سال ۲۰۱۷ حدود ۶/۷ میلیارد دلار افزایش یافته و میزان رشد درآمد گردشگری آن ۴/۴۹ درصد بوده است. میانگین درآمد گردشگری در مصر در

سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۸ حدود ۸/۱۷ میلیارد دلار بوده است که بیشترین مقدار آن در سال ۲۰۱۰ قبل از بهار عربی و شروع انقلاب مصر با رقم ۵/۱۲ میلیارد دلار و کمترین آن در سال ۲۰۱۶ با رقمی حدود ۸/۳ میلیارد دلار بود. براساس اعلام سازمان جهانی گردشگری در سال ۲۰۱۸ حدود ۳/۱۱ میلیون گردشگر خارجی وارد مصر شدند که با رشد ۸/۳۶ درصدی همراه بوده و این رقم در سال ۲۰۱۷ معادل ۲۹/۸ میلیون نفر بوده که نسبت به سال ۲۰۱۶ رقمی برابر با ۶/۵۳ درصد رشد داشته است.

در سال‌های گذشته بسیاری از کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا متأثر از مسائل سیاسی با کاهش شدید گردشگران خارجی مواجه بوده‌اند، اما بعد از برطرف شدن موانع سیاسی از سال ۲۰۱۷، ورود گردشگران به‌ویژه در تونس، لبنان و مصر با افزایش همراه بوده است. از سال ۲۰۱۷، شمال آفریقا و مصر به یکی از بزرگترین بازارهای گردشگری اروپاییان تبدیل شده‌اند و این رشد به لطف ورود گردشگران روسی با رشد ۱۵۱ درصدی در سال ۲۰۱۸ بوده که نسبت به سال قبل از آن حدود ۲ تا ۵/۲ میلیارد دلار افزایش داشته است. بعد از سقوط هواپیمای روسیه در اکتبر ۲۰۱۵ در صحرای سینا اوضاع گردشگری مصر شکل نزولی یافت که منجر به کاهش سفر گردشگران از آمریکا، دولت‌های اروپایی و آسیا به مصر شد. مصر در سپتامبر ۲۰۱۶ در ۱۱ زیرحوزه گردشگری اقدامات رو به رشدی انجام داد که آثار مثبت آن در رشد گردشگری سال ۲۰۱۷ نمایان شد. دولت مصر حدود ۶۶ میلیون دلار از سال ۲۰۱۶ و در واقع ۲۲ میلیون دلار برای هر سال، با هدف رشد گردشگری در ۲۶ بازار گردشگری طی ۳ سال سرمایه‌گذاری کرد. دولت‌های اروپایی و عربی بیشترین تعداد گردشگر در مصر را دارند که بیشتر از آلمان، عربستان، اوکراین، سودان، لیبی، آمریکا، چین، ایتالیا و اردن است.

طی هشت سال شرکت‌های هوایی مصر خسارت‌های بسیاری معادل حدود ۵۳۲ میلیون پوند دیدند که البته از ۲۰۱۷، میزان پروازهای هوایی حدود ۸۳ تا ۹۱ درصد رشد داشته است و این شرکت‌ها تقریباً توانستند خسارت‌های خود را جبران کنند. بیشترین خسارتی که به بازار شرکت‌های هوایی مصر وارد شد را می‌توان در چهار عامل عدم اعمال سیستم آسمان باز در قاهره در شرکت‌های هوایی، خروج توریست‌های مصری صرفاً برای سفرهای حج و عمره، تحمیل سفرهای سیاسی مقامات به خطوط هوایی و برآورده نکردن هزینه‌های عملیاتی آنها از سوی دولت مصر و سوءمدیریت مسوولان بررسی کرد که با توجه به این چهار عامل و سقوط هواپیمای روسیه در صحرای سینا در سال ۲۰۱۵ که منجر به کاهش گردشگران خارجی و در برخی کشورها همچون روسیه و انگلیس به قطع سفر گردشگران به مصر منتهی شد و همچنین افزایش هزینه‌ها به دلیل هزینه‌های بالای سوخت، افزایش هزینه‌های تعمیرات و نگهداری هواپیماها و تعداد بالای کارگران و بیشتر از میانگین جهانی در سال ۲۰۱۶، ورود مسافران به فرودگاه‌های مصر ۱۰ میلیون نفر کاهش یافت.

در سال ۲۰۱۷ حدود ۱۷ هزار راهنمای تور در مصر وجود داشته که نسبت به سال‌های قبل رشد چشمگیری داشته است. این راهنمایان با حمایت دولت به دعوت گردشگران خارجی به مصر می‌پردازند. همچنین در بخش هتل‌ها که حدود ۱۶ درصد رشد داشته و هزینه روزانه آن ۱۹ درصد افزایش یافت. اشتغال نیز با رشد چشمگیری همراه بوده است. در سال ۲۰۱۸ حدود ۵/۲ میلیون شغل در بخش گردشگری ایجاد شده است که سهم مصر از این میزان ۵/۹ درصد از مجموع اشتغال در جهان بوده است.

و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۹ این میزان رشد به ۱۱ درصد برسد. در مجموع از عوامل رشد و توسعه گردشگری مصر علاوه بر برنامه‌های اصلاحی در بهبود زیرساخت‌های گردشگری و ظرفیت‌سازی و ایجاد تنوع محصولات گردشگری و به‌کارگیری تکنولوژی‌های جدید، افزایش سفرها با تنظیم پروازها و ایجاد خطوط شبکه اینترنتی در بخش گردشگری، افزایش حضور گردشگران اروپایی و کشورهای عربی حوزه خلیج فارس در سال ۲۰۱۸، ثبات و بهبود اقتصادی، ثبات سیاسی در مصر و کاهش ارزش پول ملی بوده است.